

Forsidebildet:
Foto: Henry Olsen

ANSVARLIG UTGIVER:

Norges Handikapforbund Sørvest
Østre Nesttunvei 20, 5221 Nesttun
Postboks 93, Nesttun, 5852 Bergen
Tlf: 950 26 526
E-post: nhf.soervest@nhf.no

ANSVARLIG REDAKTØR

Anne-Berit Kolås

REDAKSJON:

Alf-Are Skog
Anne-Berit Kolås

UTGIVELSER:

Bladet kommer ut 4 ganger i året
Frist for innlevering av stoff
til neste nummer
22 . august 2014

ANNONSER:

Annonsekonsulentene

LAYOUT:

Cathrines cmykeri
chfuglei@gmail.com

TRYKK:

Kai Hansen Trykkeri AS, Stavanger

OPPLAG:

2 800

LEDER

Anne-Berit Kolås
regionleder

Jeg har flere ganger tidligere etterlyst rettighetsfesting av BPA (Brukerstyrt Personlig Assistanse) som vi over lengre tid er blitt lovet. Nå ser det ut som om det endelig blir en realitet. Det er nå framlagt et forslag på regelverk rundt dette som skal behandles i Stortinget. Denne gangen virker det som om de har hatt i hvert fall ett øre til det organisasjonene har presentert, slik at ordningen vil bli bedre enn det som tidligere har vært foreslått. I denne saken har interesseorganisasjonene sort sett stått samlet rundt sine krav og det tror jeg har hatt svært stor betydning.

Vi er ikke i mål med det organisasjonene ønsker, men dette forslaget er et skritt i riktig retning, og da kommer kommunene med sitt syn på ordningen: Dette blir for dyrt. Jeg trodde faktisk at alle innbyggerne i kommunen hadde rett på et selvstendig liv, og jeg skjønner heller ikke at det blir så veldig mye billigere å gi tjenester med kommunalt ansatte fagarbeidere

enn at innbyggerne selv får styre hvem, hvor og når de skal ha bistand.

I regionen foregår det hele tiden viktige interessepolitiske, både fra regionskontoret og i lokallagene. Jeg vil benytte denne anledningen til å takke alle som er med å dra lasset for våre saker, ved blant annet å synliggjøre at det ikke alltid er så mye som skal til for at vi skal kunne leve selvstendige liv slik resten av befolkningen gjør.

Når vi og andre snakker om universell utforming tenker de fleste på at ting skal tilrettelegges for rullestolbrukere. Universell utforming er IKKE bare for rullestolbrukere med for at alle skal få en lettere hverdag. Det gleder meg derfor stort når det på NRK ble presentert en sak om "apper" som kunne lastes ned og gjøre det lettere for blinde og svaksynte å ta seg fram. Journalisten som presentere denne saken brukte universell utforming om dette opptil flere ganger. Er det faktisk en mulighet for at noen andre enn oss etter hvert skjønner at universell utforming er viktig for ALLE.

Når dette skrives nærmer vi oss "Funkisdagen" som i år skal foregå i Stavanger lørdag 21. august. Håper mange, både fra Rogaland og Hordaland ser muligheten dette arrangementet er for å vise hvem vi faktisk er og møter opp i Vågen.

Jeg antar dere vil merke at Rolf Østbø ikke lenger er en del av redaksjonen, men håper dere likevel finner stoff av interesse. Jeg vil også benytte anledningen til å takke Rolf for det formidable arbeidet han har gjort for og med Sørvesten de siste årene.

Til slutt.: Ønsker jeg dere alle en riktig god sommer og håper alle greier å samle krefter til høstens arbeid.

Anne-Berit Kolås

INNHold

Leder.....	s. 2
I Vinduskroken.....	s. 3
Intervju med Alf-Are Skog	s. 4
Paralympisk i Sochi	s. 8
Reisebrev fra Barcelona.....	s. 10
Tilgjengelighet for rullestolbrukere på bortesupporterfelt i tippeligaen	s. 12
Inspirasjonskveld	s. 14
Befaring på Radøy.....	s. 15
Rampe Stavanger.....	s. 16

I vinduskroken

Tekst: Alf-Are Skog

Hei og hyggelig at du stikker innom og ser til meg

I en lokalavis leser jeg om barnehagetanter som etter å ha gått på kurs i ernæringskunnskap har fått barnehagen til å innføre totalforbud mot brunost. Du leste riktig, brunost. Verden er i utvikling sier nå jeg!

Spørsmålet har gjerne en viss likhet til debatten om reservasjonsretten omkring legenes rett til å reservere seg mot å anbefale abort. Nå er omfanget og konsekvensene ikke sammenlignbare på noen måte, men det sier meg noe om behovet for å styre folk og hvordan trendene skifter med tidene. Men det skal jeg la ligge.

OL i Russland er over og hvordan det sportslig gikk lar jeg og være.

Prisen på «lekene» ligner ikke grisen, eller kanskje det er nettopp det de gjør. Et sted mellom 300 000 000 000 og 500 000 000 000 (for ordens skyld milliarder) kroner er gått med. Mellom 50 000 og 65 000 politi og militære var i kontinuerlig beredskap. Hva er dette for slags galskap som menneske tillater seg? Hvordan kan dette skje? Og nå kommer OL til Oslo om 10 år? Mange munn har uttrykt som for og imot. Sjøl mener jeg det er helt urimelig å bruke 30 000 000 000 kroner (fortsatt milliarder) selv om det er bare 10 % av hva lekene i Sotsji i Russland kostet.

Fra mitt sittested gleder jeg meg over vedtaket på landsmøtet til FRP hvor to tredeler av delegatene stemte nei til å gi statsgaranti til OL. Vi er så opptatt av å få bedre forhold i skolene, av å bidra med tjenester som skal gi mennesker verdige liv slik at det er uendelig nok av utfordringer å ta tak i. Men det er langt igjen og i politikk er jo det umulige - mulig så jeg føler meg langt fra sikker.

«Vårens vakreste eventyr» sier stemmen i radioen og jeg tenker på Holmenkollstafetten som arrangeres i Oslo i mai. Men det kryr av mange andre «vake eventyr». Stafetten mellom NHH og BI i Oslo, ble mye Oslo dette, og vi har

starten av fotballsesongen som for mange er en sesong gjennom alle fire årstider. Så kan vi ikke komme utenom vårens lønnsoppgjør som for svært mange blir en ny påminnelse om at det er merkbar forskjell på folk. Og om at det er forskjell på ledere og godt, urimelig godt betalt ledere med de lukrative opsjonene.

Til slutt nevner jeg samfunnets fremtidige pilarer – ungdommen. Mange av de gjennomgår «Vårens villeste eventyr» med russetiden. Som en gammel russ fra '76 vil jeg rose dagens ungdom. Det er nå muligheten er til å ta seg litt ut, så da bør den brukes nå for så å flate ut etterpå.

Tenzin Gyatso, bedre kjent som den fjortende Dalai Lama hadde flere både åpne og lukkede møter med ungdommen da han var på besøk i Norge tidlig i mai. Det ryktes at da han møtte ungdomspolitikere på Stortinget var flere av de faste representantene borte fra jobben for å unngå å møte han. For øvrig skjedde dette på vår frigjøringsdag 8 mai. Dette var ikke mye voksent gjort av de folkevalgte som vendte Dalai Lama ryggen, eller hva?

Jeg må før jeg gir meg få gi honnør til helse- og omsorgsministeren som i I debattinnlegg i Bergens Tidende onsdag 2 april skriver i 3 avsnitt sitat: «PRAKTISK BISTAND som brukerstyrt personlig assistanse gir funksjonshemmede større bevegelsesfrihet og råderett over egne liv. Om kort tid fremmer jeg et lovforslag der jeg styrker brukernes rett til å få tjenester organisert på denne måten. Slik styrker vi funksjonshemmedes muligheter til en aktiv hverdag. Og til å krysse grenser.»

Bent Høie, dette er som tatt ut av læreboka. Nå håper jeg du står løpet ut!

God sommer til deg der ute før jeg setter på skiva med Lars Klevstrand «den fordømte sommer'n»

Intervju med

25-års-jubilanten

Alf-Are Skog

Du har nå vært ansatt i NHF i 25 år, men fartstiden din i "rørsla" er mye lenger enn det. Kan du fortelle litt om dine tillitsverv før du ble ansatt.

Ja, det er lenge siden. 25 år... – hvor er tiden blitt av?

Første kontakten min med Norges Handikapforbund var på slutten av 60-tallet på en leirskole i indre Troms. Jeg ble nå usikker, men mener at navnet den gang var Norges Vanførelag.

Husken reduseres med årene, men jeg mener det var generalsekretær Svein Fakset som ledet samlingen og jeg kan i hvert fall huske at det som imponerte meg mest den gangen var de tekniske

hjelpemidlene. Dette må ha vært en gang mellom 1965 og 1970. Jeg husker at forbundet hadde utstilling av tekniske hjelpemidler, hvor jeg blant annet så den første elektriske rullestolen og ble kjent med firmaet Gallus-Plesner, et firma som noen av leserne sikkert husker. Det var vel min første kontakt med NHF.

Senere deltok jeg jo på noen møter da jeg kom til Bergen i 1978 og som møtedeltaker kunne jeg ikke dy meg for å ta ordet og det ledet jo igjen til tillitsverv.

Av tillitsverv har jeg nok hatt de fleste på lokalplan og fylkesplan. En periode var jeg og fungerende ungdomsleder i NHFU.

– om jeg skulle få komme med et ønske, så må NHF ikke bare heise flagget, men også sørge for at det henger høyt, høyt oppe.

Det som er mer interessant er hvordan man har fylt vervene og hva man har kunnet bidra med for å oppnå målene til organisasjonen. Mitt første tillitsverv hadde jeg på begynnelsen av 80-tallet.

Men mitt første verv hvor jeg fikk brynt meg på NHF var da jeg var elevrådsformann – ja det het det den gang på Vårli Gymnas på Jeløy i Moss kommune.

Vårli Gymnas var eid av NHF og drev som eneste gymnas i landet, omvendt integrering. Det innebar at funksjonshemmede som var avhengig av praktisk assistanse eller som av annen årsak ikke kunne ta ungdomsskole og eller gymnas i sin hjemkommune kunne søke seg til Vårli. I tillegg kom elever fra Moss kommune. By-elever ble de omtalt som. Sammen utgjorde vi klassene på de ulike trinn. Forenklet forklart fungerte omvendt integrering slik at elever med funksjonshemninger bodde fast på skolens internat hvor man fikk praktisk bistand. De resterende kom til skolen hver dag og fulgte ordinær undervisning. Men tiden endret seg og presset på å avslutte denne form for integrering, kombinert med andre faktorer, førte til at sentralstyret i NHF vedtok å avvikle driften. Østfold fylkeskommune drev den en tid, men i 1990 var det slutt.

Elevrådet gav seg imidlertid ikke uten kamp før den tid. De ville beholde skolen og tilbudet det utgjorde. Det førte til mye media oppslag ikke bare i Mosse avisene, men og i flere landsdekkende. Det ble sågar laget film for å få oppmerksomhet. Ulike aksjoner ble kjørt. Jeg må nevne en spesiell episode. Det var styremøte på Vårli ganske sent på året. Det var mørkt ute og alt så rolig ut. Denne kvelden var det spesielt mørkt for ute på gårdsplassen ventet sikkert nærmere 100 mennesker som var klar til å markere sin motstand mot nedleggelse. I det lederen for styret steg ut av bilen ble gårdsplassen opplyst med lamper og blitser som fotografer stod for. Det var en vellykket aksjon og den blir morsommere å tenke tilbake på som årene går.

Elevrådet fikk legge frem sine synspunkter til sentralstyret i NHF i Oslo

“ – Grunnen til at jeg endte opp i Bergen var et resultat av mange tilfeldigheter.

på et senere tidspunkt. Jeg kan huske vi satt på gangen og ventet på å komme inn. Vi var rimelig nervøse, i alle fall jeg. Resultatet kjenner vi til.

I ettertid har jeg mye å takke tiden på Vårli for og jeg ville ikke vært den foruten. Det er sikkert.

I løpet av disse 25 årene har det vært mange store endringer/ omstruktureringer i NHF – kan du si noe om dette?

Det er nok enklest å gripe fatt i det som ligger en nærmest hva gjelder tid.

Da jeg kom inn i forbundet var man akkurat i ferd med å gå over fra region til fylkeslag. Nå har man jo slutført omstillingen fra fylkeslag til region og på den måten kan man kanskje si at ringen er sluttet.

Jeg synes nok at endringene har vært til dels negative. Det begrunner jeg med at jeg dessverre synes å se et vesentlig mindre engasjement fra medlemmene, mens fokus settes på stadige struktureringer og prosessendringer. Den senere tid har det avtatt, men stadig drypper det noe. Det positive er at arbeidsgiveransvaret nå er samlet på samme sted noe som gir mer likhet for arbeidstakerne.

Jeg er vel redd for at med et fallende engasjement er tiden for nye omstruktureringer åpne hvor beslutninger og avgjørelser legges på et annet nivå – kanskje fjernes helt fra det man ser i dag. Fra mitt sittested i regionen tror jeg det er viktig at regionstyret skal ha styringsretten, men det forutsetter selvsagt at regionstyrets medlemmer griper den og bruker den. Med styringsrett mener jeg det som berører i hovedsak det handikappolitiske arbeid.

Ellers er jeg glad for å ha gjort den erfaring at NHF som arbeidsgiver har vært flink og fulgt utviklingen på det kontortekniske plan. Det har vært en

eventyrlig reise å være med på. Mange vil si at man ikke hadde andre muligheter, spesielt nå 25 år etter. Min første arbeidsplass var en diger skrivemaskin. Da de senere kom med rettetast var det som en ny arbeidsdag hadde begynt. Deretter kom telefaks før datamaskiner ledet oss i en helt annen verden. Det er lett å glemme og når jeg ser min situasjon på arbeidsmarkedet så har det å være med i denne perioden vært helt avgjørende ikke minst takket være en arbeidsgiver som har lagt forholdene til rette. Så vil noen si at det er derfor NHF er for. Ja, det er jeg langt på vei enig i. Å være på rett sted til riktig tid er viktig. Det er min erfaring når jeg ser på tekniske hjelpemidler og kombinasjoner av muligheter i arbeidslivet. Funksjonsassistent ordningen er en ordning som for mitt vedkommende har vært helt avgjørende for å være i arbeid.

På medlemssiden har det skjedd en svær endring fra den gang jeg kom med. Jeg tenker på landsforeningene. De har gitt en styrke til organisasjonen samtidig som organisasjonen må vurdere sin kurs og mål opp mot «typiske handikap verdier». Om noe tid fremover tror jeg vi har saker av annen slag enn dagens, hvor rettighetsarbeid blir tonegivende i sterkere grad inn mot spesifikke grupper.

Det har skjedd en stor utvikling på det interessepolitiske plan i løpet av fartstiden din – hvordan opplever du denne utviklingen?

Generelt synes jeg utviklingen har gått alt for tregt.

Tilbake til den nyere tid så synes jeg det er en skam at et felt som Brukerstyrt Personlig Assistanse ikke har funnet sin avklaring.

Det har jo vært en tråd i det politiske bildet at man snakker fine ord om funksjonshemmede og integreringen, men jeg synes at den avstanden fortsatt er

“ – Ellers har det jo vært fantastiske 25 år i NHF. Jeg er jo stolt av at jeg har holdt ut så lenge og ikke minst stolt av at organisasjonen har holdt ut med meg.

altfor stor. Vi skulle ha vært kommet mye lengre.

Noe som bekymrer meg på det interessepolitiske område er utviklingen på hjelpemiddelområdet. Får vi en ytterligere privatisering og "frigjøring" av dette rettighetsfeltet fra det offentliges ansvar over til markedet er det mange som vil få en tøffere hverdag.

Tilgjengelighet har alltid vært et sentralt felt for organisasjonen, noe det bør fortsette med å være. Endringene bør være for NHF å fremstå som en seriøs tilbyder på løsninger mer enn en klager på manglende tilgjengelighet. Det gjenstår masse ugjort, men jeg mener vi og samfunnet for øvrig har fått et godt grunnlag i TEK 10 og med utgangspunkt i Diskrimineringsloven har vi noe å bygge på. Jeg var nettopp på et møte hvor fagfolk bekreftet at universell utforming er det stort fokus på og det er flott å ta med seg. Men det må ikke berolige oss så mye at vi slår oss til ro med det.

Jeg vil jo benytte anledningen til å si at for de neste 25 åra, om jeg skulle få komme med et ønske, så må NHF ikke bare heise flagget, men også sørge for at det henger høyt, høyt oppe. Forøvrig er det viktig å trekke frem at rettighetsfesting er inn i det politiske bildet, men som sagt, jeg er utålmodig og synes det går for tregt. Jeg hadde håpt at NHF hadde mer muskler å vise.

Men for ikke å glemme det har skjedd mye bra. Her det er det mye som bør nevnes med risiko for å glemme noe. Fremkommelighet er et område. Tekniske hjelpemidler et annet. BPA og funksjonsassistent ordningen for ikke å glemme. Det er ikke så lenge siden man måtte bæres inn og ut av fly. Det gjenstår mye. Men på de store flyplassene er det i og med at man kjører/ går i tunnel rett til flydøra, slutt på det. Togene har vært en seig materie å få endret hva gjelder tilgjengeligheten. Det kommer, om ikke med det samme, forbedringer både på togsett og perrong. Nye lover regulerer det. Samfunnet forventer det.

Ellers har det jo vært fantastiske 25 år i NHF. Jeg er jo stolt av at jeg har holdt ut så lenge og ikke minst stolt av at organisasjonen har holdt ut med meg.

Du er "tydeligvis" nordlending – hvordan i all verden gjorde du "bergenser" av deg? Fortell litt om hvor du kommer fra osv.

Grunnen til at jeg endte opp i Bergen var et resultat av mange tilfeldigheter.

Jeg var ferdig på Vårli i 1976. Etterpå gikk jeg to år på kontorlinja på Malakof videregående skole i Moss mens jeg bodde på Vårli. Jeg var i en form for aktiv søkermodus.

Jeg var livredd for å ende opp i Nord-Norge. Jeg kommer fra en liten kommune i Sør-Troms, lbestad kommune, og jeg visste allerede den gangen at jeg da måtte bo hjemme hos min mor og far. Det hadde jeg ikke noe i mot, men ikke resten av livet. Alternativet var en plass på sykehjem, mest sannsynlig livet ut.

For å gjøre en lang historie kort. Vi var tre elever som alle ville fortsette etter videregående og som alle hadde assistanse behov. På en eller annen måte kom en av oss i kontakt med NHF i Bergen. Da begynte ting å skje. Det ble søkt om midler til gjennomføring av prøveprosjekt med finansiering bygd på midler fra departementet, hjemkommunene og bokommune. Vi kom tidlig i en god dialog med ledelsen av hjemmesykepleien i Laksevåg i Bergen kommune. Kommunene og departementet kom til enighet.

Vi fikk tak i en leilighet i Loddefjord bydel, som sekretæren i NHF den gang eide og skulle selge. Prosjektet, med garanti gjennom hjemkommunene og departementet kjøpte leiligheten og Bergen kommune etablerte et assistanse-system gjennom dialog med oss tre. Senere ble vi gjennom NHF invitert til å bli medeier i et borettslag som var under planlegging på Nordås (ca 12 km sør for sentrum). Her var alt tilrettelagt for bevegelseshemmede.

Alle tre meldte seg på og senere fikk alle tildelt hver sin godt tilrettelagte leilighet. Jeg flyttet inn i obersthaugen borettslag i september 1980 og har bodd her siden. Fra jeg kom til Bergen i 1978 tok jeg utdanning på Handelshøgskolen i Bergen hvor jeg var ferdig i 1982. Det var historien om hvordan nordlendingen endte opp som "bergenser". Resten av historien er fortalt ovenfor.

Avslutningsvis vil jeg nytte anledningen til å takke alle tillitsvalgte, alle de medlemmene jeg har møtt opp gjennom tiden i NHF og alle gode kollegaer for lærerike år i Norges Handikapforbund.

BØMLO

Bømlo Hus

www.bomlohus.no

tlf. 53 42 11 60

SANDNES

NORSK ETIKETT

BERGEN

Atterås Ortopediteknikk®

Fjøsangerveien 215, 5073 Bergen
Telefon 55 27 11 00, post@atteraas.no

KLEPP

4352 Kleppe
Tlf. 51 78 96 00

TIME

- For Jæren
Jernbanegt. 6 • 51 77 91 00
www.time-sparebank.no

Vi takker
alle våre
annonsører for
den flotte
Støtten!

ADVOKAT

Ragnar Morken

MEDLEM AV DEN NORSKE ADVOKATFORENING

Nordåstunets Stiftelse - Utlysning av legatporsjoner

Nordåstunets Stiftelse har som formål å yte tilskudd til velferd og trivsel for personer fra Hordaland med betydelig fysisk funksjonshemming. Funksjonshemmingen må være så fremtredende at personen gjennom legeerklæring dokumenterer at man er helt ut avhengig av hjelp fra andre til å klare seg i det daglige. Det er en forutsetning for å bli tildelt midler fra Nordåstunets Stiftelse at man gjennom framlegging av ligningsattest dokumenterer behov for tildeling av midler. Tilskudd kan gis til enkeltperson, grupper eller fellesformål som ligger innenfor de ovennevnte kriterier, men bare til formål som ikke andre er pålagt det økonomiske ansvaret for.

Søknad om tildeling av legatmidler innenfor ovennevnte kriterier må være forretningsfører Advokat Ragnar Morken, Jacob Kjødesvei 15, 5232 Paradis i hende **senest mandag den 23. juni 2014.**

ORTOPEDITEKNIKK AS

Vi produserer og tilpasser alt av
ORTOPEDISKE HJELPEMIDLER
i samarbeid med sykehus og helseinstitusjoner i Rogaland.

Stavanger tlf. 51 88 56 60
Sandnes tlf. 51 66 44 83

e-post: stavanger@ortopediteknikk.no

Stavanger: Breidablikkvn. 3 B, Sandnes: Asheimvn. 2,
4017 Stavanger 4318 Sandnes

Har du en utfordring på lur?
- ikke nøl med å kontakte oss!

www.08181.no

Den paralympiske flamme.

Blokkene hvor deltakerne bodde.

Paralympisk i Sochi

Jeg var så heldig å bli valgt ut på rullestollandslaget i curling til å representere Norge i Sochi, eller Sotsji som det også kan skrives. Paralympisk ble holdt fra 7-16.mars 2014. Selve området for lekene ligger et godt stykke fra Sochi by, som regnes som et feriested for eliten i Russland.

Tekst og foto: Sissel Løchen

Vi hadde pre-camp på Lillehammer fra 1-5.mars, og reiste til Sochi to dager før åpningen. Vi mellomlandet i Moskva, hvor vi traff langrennstroppen, som skulle ta samme fly som oss. På Moskva flyplass ble vi møtt av noen frivillige, som geleidet oss gjennom flyplassen, tollen, og videre innsjekk til Sochi. Vi slapp forbi alt som heter kø, noe som var deilig, Moskva

flyplass er gedigen, og det var mye folk, og få som kunne engelsk.

Å få mange rullestolbrukere om bord på flyet, var en utfordring. De brukte den kjente forflytningsstolen, men brydde seg ikke om å feste oss som satt på den. Det hjalp ikke å prøve å gi beskjed, de forsto ikke engelsk, og de visste tydelig hvordan de ville ha det. Jeg holdt på å falle av flere

ganger.

Vel fremme på flyplassen i Sochi skulle vi forsegle akkrediteringskortene, og bli registrert. Akkrediteringskortene måtte vi ha synlig på oss under hele paralympisk, det var tilgangsbillettene over alt, og vi ble scannet flere ganger for dagen.

Det var natt da vi kom frem til deltakerlandsbyen med buss. Bussen hadde god plass til rullestoler, den var utstyrt med heis, så det var lett å komme på og av. Det som var litt irriterende var at for at heisen skulle virke, måtte sjåføren trykke på startknappen. En forferdelig pipelyd, som hørtes bedre inne på bussen enn utenfor, sto på så lenge heisen var i bruk. Det var festeanordninger på bussen, men det brydde de seg ikke om, så vi måtte holde oss fast. Heldigvis var alle veier helt nye over alt, slik at det var lett å holde seg fast.

Etter å ha vært igjennom nok en sikkerhetskontroll, fikk vi endelig komme inn i deltakerlandsbyen. Vår landsby het Costal Village, og lå nede ved havet.

Utsikt fra balkong på rommet mot matsal, treningssal og salen for sosialt samvær.

Den var stor, og besto av flere store blokker og bygninger. I blokkene bodde deltakerne, det var medisinske senter, hjelpemiddelreparatør, treningsstudio, oppholds/avslapningssenter, butikker og matsal. Alt var nybygget og universelt utformet.

Vi bodde i 3. etasje i vår blokk, sammen med kjelkehockeyen. Hver etasje var inndelt i to seksjoner, hvor vi i curlingen hadde den minste, som besto av soverommene og en felles stue. Stua var møblert med sofaer, bord, fjernsyn, kjøleskap og vannkoker. På bordene lå tre store puslespill. Rommene var store og gode, med bad og balkong. 2. etasje var okkupert av svenskene, og i første var finnene og skottene. Blokken hadde tre heiser som var godt merket, de var store, 4 stolbrukere om gangen, så det ble aldri kø. Blokkene skulle i ettertid brukes som ferieleiligheter, og de skulle ettermontere et lite kjøkken på hvert rom.

Arenaene var i gå- og trilleavstand fra deltakerlandsbyen. Det tok mindre enn 10 min å trille bort, noe vi gjorde, så sant det ikke regnet. Fortauet var så å si flatt, og det var lite biltrafikk, da de hadde gjort veiene enveiskjørt under lekene. Det tok mye lenger tid å ta bussen. Først måtte vi leses på en og en, så bli scannet i bussen før de åpnet porten og bussen kunne kjøre. Turen tilbake fra arenaen tok enda lenger tid, for da måtte bussen kjøre en omvei pga enveiskjøringa.

Matsalen var stor, og det var all slags mat til enhver tid på døgnet. Dessverre hadde de bare lyst brød, savnet grovbrødet. Alt var gratis av mat og drikke, selv på McDonalds, og det er første gang jeg har handlet der uten å ha betalt for meg. Å gå til lege, tannlege, øyenlege m.m var også gratis, men en måtte beregne god tid for å fylle ut en haug med papirer.

Dagen før åpningen var vi oppe på fjellet, hvor deltakerlandsbyen til langrenn, skiskyting og alpint var, for å møte pressen

i samlet flokk. Det var en busstur på ca 2,5t. Bussen ble plombert for vi forlot leiren, av sikkerhetsmessige årsaker. Dersom forseglingen gikk av under turen, måtte vi gjennom sikkerhetskontrollen på ny når vi kom tilbake. Langs hele ruten var det sikkerhetsposter med væpnet politi.

Det var ikke mulig for oss å reise til Sochi by pga sikkerheten. Vi fikk beskjed om at det ikke var tilrådelig, og at dersom vi gjorde det, var det på egen risiko. Vi hadde ikke lyst til å utfordre skjebnen, dessuten var vi travelt opptatt med kamper.

Det var masse frivillige, og de var over alt. De fleste var studenter som gikk på universitetet, og de snakket forståelig engelsk. Bortsett fra dem, var det få som kunne annet enn russisk. De hadde lært seg fraser som "good morning", "good evening" og "sov godt", men å ha en samtale med dem var vanskelig. De frivillige var alltid blide og hjelpsomme, men ikke påtrengende. Flere av dem sa at dette var deres livs opplevelse. Blant de frivillige var der også noen med funksjonsnedsettelse, ikke mange, men de var der. Det var tydelig at de var stolte.

Paralympisk har utvilsomt hatt en positiv innvirkning på russernes syn på funksjonshemmede. Vi møtte en gruppe som drev med teater, på Sochi flyplass på vei hjem, hvor deltakerne hadde forskjellige former for funksjonsnedsettelse. Gruppen var nystartet, og skulle på turne rundt om i Russland. Lederen for gruppen sa at dette aldri hadde vært mulig, hadde det ikke vært for de paralympiske lekene.

Å være med i paralympisk var en opplevelse, en helt spesiell atmosfære, som gir rike minner

Reisebrev fra Barcelona

Det var ikke vanskelig å bestemme seg for Barcelona når jeg denne våren ville ut og lufte meg litt. Etter å ha vært der en gang før var vissheten om at byen er godt tilrettelagt for alle et viktig argument – I tillegg til at byen har mye å tilby både kulturelt, shopping, gode mattradisjoner og ikke minst uteliv.

Tekst: Helle-Viv Magnerud

Marit Bø Egseth og Helle Viv tester Metroen.

Turen starter med at på tross av at Norwegian ønsker oss med såkalte spesielle behov skal ha en egen assistent med, så ble assistent og jeg plassert på forskjellige rader om bord på flyet. Dette ble heldigvis ryddet opp i av Avinors ansatte ved gate. Ved ankomst Barcelona fikk jeg heldigvis som ønsket utlevert min egen stol ved flyet og ble transportert i bil direkte til ankomsthall.

Vi valgte drosje fra flyplass og til pensjonatet. Tips: lær deg å be sjåfør om å kjøre pent på spansk. De kan ikke (eller vil ikke) snakke eller forstå engelsk og de kjører som om bilen er stjålet. Få spanske drosjer er tilrettelagte med tanke bevegelsehemmede. Små enkle manuelle rullestoler går ofte inn i et bagasjerom, mens har man elektrisk rullestol bør transport forhåndsbestilles.

Eller man tar bussene som går til og fra flyplassen, de er tilgjengelig for alle, de går ofte og er et rimeligere alternativ enn drosje.

Overnattingsstedet ble bestilt via trivago.no hvor man enkelt kan hake av om søket feks skal inneholde overnattingstilbud tilrettelagt for funksjonshemmede. Ikke ta det for kald fisk at stedet er det! Vårt sted hadde riktignok rampe og heis, men heisen var antikk og det var så vidt det var plass til meg og rullestolen. En elektrisk rullestol ville aldri fått plass.

Byen er et eldorado for rullestolbrukere. Det er få steder man ikke kommer inn, og er det det så er spanjolene både hjelpsomme og løsningsorienterte.

Noe som viste seg i praksis når jeg klarte å punktere (uten å ha med reserveslange). Det dumme var imidlertid å punktere på en søndag. Av en eller annen grunn er alt stengt i Barcelona på søndager (bortsett fra barer/restauranter og museer selvsagt). Imidlertid ble Barcelona satt på hodet for min skyld. Mangfoldige telefoner og dertil spansk gestikulering endte i en drosjetur til andre siden av byen hvor jeg traff en hollandsk sykkelutleier med fantastisk serviceinnstilling. Halvtime senere var jeg igjen på hjul og klar for Picasso. Der ble jeg møtt av en kø jeg ikke så ende på. En hyggelig museumsansatt kunne imidlertid fortelle meg at jeg slapp forbi køen pga rullestolen. Dette gjelder de fleste museer og turistattraksjoner i Barcelona.

Vurderer seriøst å flytte dit og starte med utleie av rullestoler...

Turistbussene som transporterer deg til feks La Familia Sagrada og Gaudiparken er derimot ikke alltid spesielt tilrettelagt, så sjekk dette ut før du evt tar ut på tur.

Metroen er en fin ting i Barcelona. Det er tydelig merket hvor rullestolinngang til

vognene befinner seg samt at det er en satt opp en ekstra kant for lettere adkomst.. Imidlertid er det ikke heis på alle stasjoner, så det kreves litt ekstra planlegging.

Lørdags kveld dro vi på El Molino og fikk oppleve spansk burleske. Vitsene forsto vi ikke så mye av, bortsett fra at de var grove, men showet var fascinerende uansett. Teateret var selvsagt tilrettelagt og vi ble godt mottatt/ivaretatt.

Et lite reisetips fra meg: ha alltid med antibac-servietter! Når man bruker hendene for å "gå" med, sier det seg selv at de blir fort skitne.

Hjemreisen gikk som en drøm, bortsett fra at jeg måtte signere på et skjema om at jeg var i stand til å ta vare på meg selv og finne veien til gate selv. De forstod ikke dette med at jeg hadde egen assistent med.

Og en annen ting: til tross for spanske lovnader om at bagasjen gikk direkte til Bergen (vi mellomlandet i Oslo) – så holdt ikke de lovnadene. Bagasjen vår sto derfor igjen på Oslo Lufthavn, men vi ble gjenforent 3 timer senere.

Noen erfaringer rikere, litt fattigere bemedlet – alt i alt en flott tur.

Hasta La Vista

Ikke lenger et spøkelse

Den lille cp-rammede gutten Sunday ble kalt et spøkelse og levde i skjul.
En foreldregruppe ble vendepunktet for ham og moren.

Tekst og foto: Peter Mbuguah. Oversatt og bearbeidet av Karen Kvam

Tre år gamle Sunday bor i Uganda, men så svært lite av solen de to første årene av sitt liv. Sunday har cerebral parese, og folk i landsbyen trodde funksjonshemmingen skyldtes hekseri. Han ble kalt et spøkelse, og moren Agnes trodde den beste måten hun kunne beskytte sønnen på var ved å skjule ham innendørs. Hun og sønnen ble stadig mer isolert.

- Folk kalte meg spøkelsesmoren. Det var utrolig vondt, sier Agnes.

Livstruende ekskludering
I land som Uganda tror ofte foreldre med funksjonshemmede barn at de er alene om å ha et barn som er annerledes. Ikke sjelden holdes barna skjult, de vokser opp uten kontakt med jevnaldrende og blir frarøvet muligheten for skolegang. Ekskludering og stigma setter også liv i fare. Mange funksjonshemmede barn dør, fordi helsetilbudet er for dårlig, og fordi foreldrene mangler kunnskap om hvordan

de kan ta vare på barna. Fordi disse barna blir sett på som en byrde eller en forbannelse, møter mødrene deres også press fra omgivelsene om å la dem dø.

Etablering av foreldregrupper er en viktig del av Norges Handikapforbunds arbeid i Uganda, der Agnes og Sunday bor. Gjennom foreldregruppene lærer foreldrene å stelle og mate barna, kommunisere med dem, forebygge og behandle sykdom og stimulere dem til lek og aktivitet. Sist, men ikke minst, blir foreldrene fortalt at barna har egne rettigheter og en mulighet til et verdig liv, hvis det bare blir lagt til rette for det. Slik redder foreldregruppene liv og gir barna en framtid de ellers ikke ville hatt.

Foreldregruppa ble et vendepunkt Agnes ble med i en foreldregruppe etter at svigermoren tvang henne til å ta med seg sønnen og forlate familiehjemmet. Gruppa ble et vendepunkt for Sunday og Agnes. Agnes skjønte at hun ikke var alene, hun

lærte hvordan hun skulle forholde seg til sønnens funksjonshemming og fikk bedre selvtillit. Nå har Sunday lært å spise på egen hånd, har fått egne venner og elsker å leke utendørs. Også landsbyboerne har endret oppfatning av Sunday. Han er glad i å fortelle historier og er ofte omringet av landsbyboere som vil høre på. I dag er Agnes selv leder for en foreldregruppe, og hun sparer til en liten butikk for å forsørge seg selv og sønnen.

- Og Sunday er skrevet inn på skolen, forteller hun mens hun smiler.

Norges Handikapforbund støtter foreldregrupper i ulike former i Uganda, Malawi, Lesotho, Zambia og Palestina. Bare i Uganda vil nærmere 1000 foreldre og barna deres ha fått hjelp gjennom en foreldregruppe i løpet av 2014.

Tilgjengelighet for rullestolbrukere på bortesupporterfelt i tippeligaen

- Avstand/fremkommelighet parkering
- Alt fra hvor nærme en kan parkere, og inngang til feltet
- Inne på stadion: Være med egne supportere, plass, plass til ledsager
- Kiosk: høyde, tilgjengelighet
- HC toalett: om dette finnes og hvordan det er

Aspmyra stadion er ikke tatt med i denne vurdering da denne stadion ikke har vært undersøkt

Tekst: Christene Søiland

VIKING FOTBALL- VIKING STADION

På Viking Stadion er det flere hundre meter fra parkeringsplass til bortefeltet. En kan ta heis fra parkeringsplass opp på nivået der inngang til hovedtribune, selv da er det et stykke å gå. Et annet alternativ er NSB tog, da toget stopper rett ved siden av stadion. Inne på stadion er det god plass til rullestol. En er da sammen med andre bortesupportere. Kiosk og toalett er tilrettelagt.

VÅLERENGA IDRETTSFORENING – ULLEVÅLL STADION

Norges nasjonalarena har tilrettelagt for bortesupportere. Det finnes en tilrettelagt tribune foran der bortesupporterne er. Her er det også kiosk og toalett. Parkering er ca 50 meter fra inngangen, en benytter inngang 16.

STRØMSGODSET – MARIENLYST STADION

På Marienlyst er det ikke tilrettelagt for rullestol på bortesupporterfeltet. En må være på hovedtribune. Her er det 9 plasser, og en må forhåndsbestille i god tid. Det er et toalett som er tilrettelagt.

START – SPAREBANKEN SØR ARENA

Sparebanken Sør arena stadion ble tatt i bruk 15 april 2007. Parkering er ikke langt fra inngang. Dessverre kan en som rullestolbruker ikke være direkte på bortefeltet. En kan om mulig sitte foran kioskområdet, og da benytte en annen inngang. Det er ikke HC toalett her, da må en gå til en annen inngang. En må da ta kontakt med vakter.

SARPSBORG - SARPSBORG STADION

Bortefeltet er på bakkenivå, der stoler er fastmontert på stilas. En må evt være på bakkenivå, men en kan være med egne supportere. Toaletter nye fra 2014. Parkering er rett utenfor inngang.

SANDNES ULF – SANDNES IDRETTSPARK

Sandnes Idrettspark har løpebane rundt gressmatta. Bortefeltet er på bakkenivå, der stoler er fastmontert på stilas. En kan

se kampen fra løpebanen. Kiosken har litt høyde, her bør en få assistanse av noen andre som kan hjelpe. Toalett for bortesupportere er i en brakke. Parkering er ved hovedporten, en kan da bli ledsaget av vakter til bortefeltet. Sandnes Ulf anbefaler at en tar kontakt med dem, slik at en sammen kan finne ut hva som er best for den enkelte.

STABÆK FOTBALL – NADDERUD STADION

Nadderud stadion er en stadion som åpnet i 1961. Stabæk fotball skal tilrettelegge Nadderud stadion før sommer 2014, slik at bortesupportere som bruker rullestol, skal være sammen med sine egne supportere. Erfaring fra da Stabæk spilte sine kamper i Telenor Arena som var bygget etter forskriftene, så var det egen plass tilrettelagt for rullestol. Denne erfaringen er blitt med tilbake til Nadderud. Det skal bygges egen egnet plattning, som skal ha HC toalett og tilgang til kiosk. Det skal også være tak over dette.

SOGNDAL FOTBALL – FOSSHAUGANE CAMPUS

Fosshaugane Campus har parkeringsplass ved stadion. En kommer lett inn inngangsdøren til bortefeltet. Her må en benytte trappeheis for å komme til bortefeltet. Kiosken er på langbord.

HC toalettet var vanskelig å finne da dette var på nedre plan og litt gjemt, med et kvitt ark om ammerom foran HC skiltet. Dette toalettet er ikke særlig tilpasset. Det er et toalett uten armlen eller annen støtte, i en liten garderobe

ROSENBORG BALLKLUBB – LERKENDAL STADION

Lerkendal stadion har plass til rullestol på øverste del av bortefelte, sammen med egne supportere. Her kommer enn inn på øverste del, og kan evt gå trappene ned mot gressmatta. Toalett er rett bak tribunen, kiosken er litt høy, men her skal selgere være behjelpelige.

ODD GRENLAND – SKAGERRAK ARENA

Skagerak Arena har parkering like utenfor inngang. Kiosken er av god høyde, og en har stor plass til rullestol, da foran egne supportere på feltet. Bortefeltet er på den gamle hovedtribunen. HC toalettet er stort, lett å finne, men kanskje litt tung dør.

MOLDE FOTBALLKLUBB – AKER STADION

Aker stadion har parkering, men en bør være ute i litt god tid. Aker stadion er omtrent i sentrum av Molde by, så en kan komme seg bort til stadion ved å gå. Toalett til bortesupportere uansett kjønn , er ett HC toalett. I 2013 ble det bygget rampe på bortefeltet, som fra sesongen 2014 er blitt tatt i bruk. Bortesupportere kan være på to nivå på Aker stadion. Egnet plass for rullestol er nederste nivå.

LILLESTRØM IDRETTSKLUBB – ÅRÅSEN STADION

På Åråsen kan en ikke direkte være sammen med egne supportere, som er på kortsiden av tribunen. En benytter samme inngang. En kan derimot være helt nederst på langsiden, så nærme bortefeltet som mulig. Kiosk og toalett finnes her. Parkering er like utenfor stadion.

FK HAUGESUND – HAUGESUND STADION

En bør avtale med FK Haugesund før en skal på kamp. Det er 3 parkeringsplasser utenfor stadion, første mann til mølla prinsipp. En bør derfor være ute i god tid. Det er ikke tilrettelagt toalett på bortefeltet, en må da få bistand av vakter som kan følge til et som er tilrettelagt. Kiosk er heller ikke tilrettelagt.

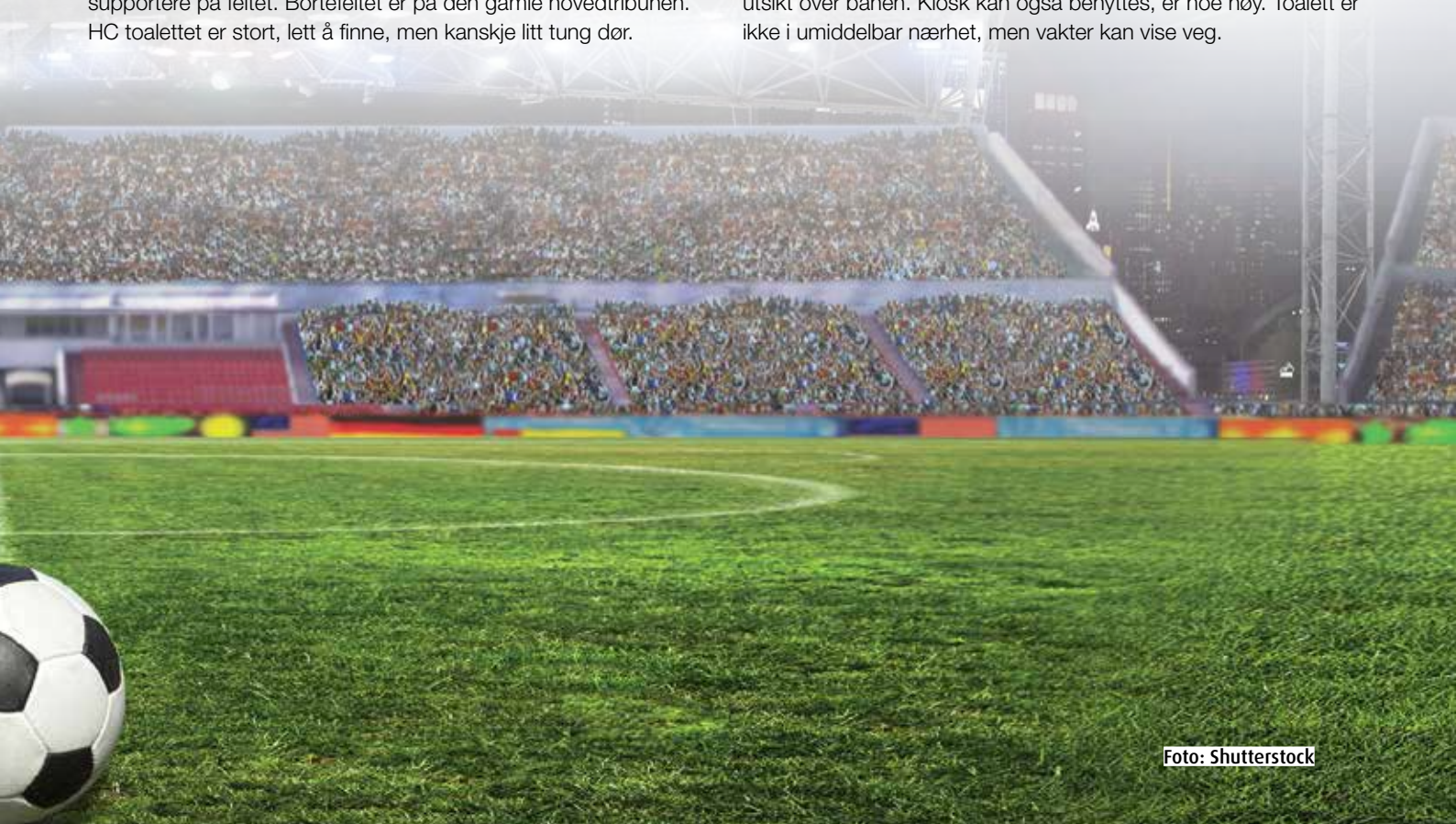
På selve bortefeltet, må en inn en annen inngang, for så bli fulgt av vakter til bortefeltet. En vil da sitte på en måte der det er trapp ned til bakkenivå

SK BRANN – BRANN STADION

Brann stadion har tilrettelagt plass ved siden av bortefeltet, her finnes også toalett. En må nok ha hjelp av en annen person for å benytte kiosken. Parkering er ikke så bra. Ta kontakt med Brann stadion for nærmere beskrivelse av hvor en parkerer.

AALESUND FOTBALLKLUBB – COLORLINE STADION

På Colorline stadion er det gode muligheter for å være sammen med egne supportere. En er på et opphøyet felt, slik at en har god utsikt over banen. Kiosk kan også benyttes, er noe høy. Toalett er ikke i umiddelbar nærhet, men vakter kan vise veg.

Løper for de som ikke kan

TEKST: PER ÅGE ØGLÆND – FOTO: PEGEPIX

Den NHF tilsluttede "Landsforeningen for Ryggmargsskadede" har i den siste tiden vært sterkt engasjert i et nytt konsept innen arbeidet med ryggmargsskader. "Wings for Life" er en stiftelse som arbeider for midler til forskning på ryggmargsskader. Søndag 4.mai kl. 1200 GMT gikk starten for et langdistanseløp over hele verden til inntekt for saken.. Det kalles "Wings for Life World Run", og Stavanger var en av to byer i Skandinavia som fikk æren av å arrangere løpet.

Distansen er i motsetning til andre løp ikke forhåndsbestemt. En halv time etter start, kjører en følgebil etter løperne som ryker ut etter hvert som de blir tatt igjen av bilen. Norske Elise Selvikvåg Molvik gjorde en fantastisk innsats og ble verdensvinner i dameklassen. Hun løp 54,79 km. før følgebilen tok henne igjen etter nesten fire timers løping. En velfortjent jorden-rundt-tur spandert av hovedsponsoren "Red Bull", venter henne som premie.

I herreklassen ble den norske femteplass ved Svein Ove Risa, også en meget respektabel plassering. Det deltok over 35.000 løpere over hele verden på tidenes første "Wings for Life World Run" som for øvrig ble dekket i sin helhet, i en seks timers lang direktesending på TV2 sportskanalen.

Elise Selvikvåg Molvik, historisk verdensvinner i tidenes første Wings for Life World Run

Inspirasjonskveld med Erling Trondsen og Odd Bjørn Hjelmeset

Godt oppmøte

Odd-Bjørn Hjelmeset

Mange ville ta bilde sammen med Erling Trondsen og Odd-Bjørn Hjelmeset

TEKST OG BILDER: TONE EDVARDBSEN

NHF Stavanger inviterte åpent til foredrag med Erling Trondsen og Odd Bjørn Hjelmeset. Kveldens tema var teamarbeid, motivasjon, fokus og målrettet arbeid.

Vi fikk først høre Trondsen snakke om sin lange karriere innen svømming. Han fortalte om god støtte fra familie, trener, arbeidsgiver og apparatet rundt ham – og hvor viktig dette er for å kunne prestere godt. Vi fikk være med på en spennende

reise i bilder og fortelling fra hans karriere. Han snakket om drivkraften til hele tiden å bli så god som mulig. Det resulterte i mange nasjonale og internasjonale medaljer. Han har deltatt i fem paralympics (1976 – 1992) der han fikk med seg 20 medaljer – av dem 13 gull.

Hjelmeset fortalte om gleden ved å mestre og utfordringen når ikke alt går som planlagt. Han tok utgangspunkt i ordene korleis, fokus, ærlig, trivsel og vinne. Dette illustrerte han ved hjelp av gode eksempler

med bilder, historier og videoklipp fra både egne og andres prestasjoner i idretten og tv-serien ingen grenser. Gjennom grundig målrettet arbeid kan alle nå målene sine – enten det er innen idretten eller andre arenaer i livet. På den måten kan alle bli vinnere.

Vi takker Trondsen og Hjelmeset for en inspirerende kveld der vi gikk hjem med en god følelse og tro på muligheten til å nå våre mål.

Befaring på Radøy

TEKST; ARILD BIRKENES

Solen skinte da regionstyremedlem Tore Eugen Hansen og artikkelforfatteren var på befaring på skoler i Radøy sammen med representanter fra kommunen en dag i midten av april. Befaringen var organisert av leder i det kommunale rådet for funksjonshemmede, Liv Berit Rath som tok oss med til Austebygd skule og Radøy ungdomsskule, førstnevnte bygd på 1960 tallet og sistnevnte på 1980 tallet. Befaringen startet på Austebygd, der Tore Rikstad (leder for Teknisk drift), Lisbeth T. Alvær (kommunalsjef drift og forvaltning), rektor og vaktmester deltok.

Skolen bar tydelig preg av å ha blitt bygget i en tid der tilgjengelighet for funksjonshemmede ikke stod øverst på prioriteringslisten, med et ubrukelig HC bad og en farlig rampe inn til bakkdøren som de mest alvorlige manglene. Tore viste i praksis hvor og hvordan skolen utestenger og foreslo løsninger som kommunalsjefen noterte.

Radøy ungdomsskule var med et alvorlig unntak langt bedre. Skolen hadde flere gode løsninger, bl.a nedsenkbare skap på skolekjøkkenet, god tilgjengelighet inn og ut av bygget, og i og mellom rommene i hovedetasjen. En stor mangel var imidlertid at det ikke var heis mellom hovedetasjen med klasserommene i 2 etasje og kontoret og lærerværelset i 1 etasje. Tore understreket det som var bra og la ikke skjul på den manglende tilgjengeligheten mellom etasjene.

Begge møtene startet med en kort presentasjon av skolekartleggingen, inkludert virkemidler for å bedre tilgjengeligheten for funksjonshemmede i grunnskolen. I etterkant fikk kommunen tilsendt kartleggingsskjemaer for universell utforming av uteområder og bygg og anlegg og resultatene av skolekartleggingen vi gjennomførte i samarbeid med IRIS.

Tore Eugen tester tilkomst til skolen via "melkerampen".

Undervisningskjøkkenet med hev/senk arbeidsplass!!!

Flyr du med manuell rullestol?

TEKST: ANNE-BERIT KOLÅS

Jeg har i mange år flydd med manuell rullestol og irritert meg over bakkemannskap som ikke tar stolen opp til flydøren. Så skjedde det "et under". Skulle fly fra Sola til Bergen og damen i innsjekkingssranken lurte på om jeg ville ha stolen til flydør i Bergen. Selvfølgelig ville jeg det.

Hun kom da med en merkelapp som skulle festes på stolen og var merket med "Delivery at aircraft" Og underet skjedde – stolen kom opp med en gang på Flesland.

Jeg tok dette opp med Avinor på Flesland – som heller ikke var kjent med merkemuligheten.

Etter dette har jeg fått stolmerke både fra SAS og Widerøe, men må spørre etter den.

Så min oppfordring til dere som ønsker stol til flydør ved ankomst (antar dere da også bruker egen stol til flydør ved avreise): BE OM Å FÅ STOLEN MERKET : " Delivery at aircraft" når du sjekker inn!

I enkelte tilfeller vil dette kunne brukes også på elektriske rullestoler, men vi som flyr litt vet at slett ikke alle flyplasser har muligheter for /vilje til å få elektriske rullestoler til flydør.

Oljemuseet har ingen trapp...

Stavanger stadion: nærbilde av rampen

Stavanger stadion: her er det bare rampe - ingen trapp

Jernbanestasjonen i Stavanger:
Velkommen til en luftig opplevelse :)
Parkeringsanlegget er opp her...

Tusenårsstedet

Sånn kan det gjøres

Rampe-Stavanger

Også i Stavanger finner vi mange ramper. Noen har flotte løsninger mens andre kan betraktes som kreative.

TEKST OG FOTO: TONE EDVARDSEN

Domkirken - her er sideinngangen tilgjengelig med hjelp.

Oops... Skulle de også inn???

H&M har god adkomst

NHF Sørvest	1	2	3	4	5
6					
7				8	
9					
10					
11					12
13				14	
	15		16		
17			18		

Kryssord

Vannrett: 1) Erindring 6) Forbruk 7) Tysk filosof 8) Tone 9) Person 10) Forstaving: Halv 11) Drikk 13) By i Thuringen 14) Tone 15) Like 17) Motsatt av 3 loddrett 18) "På vingene".

Loddrett: 1) Minnesmerke 2) Innviklet, vanskelig 3) Retninger 4) Norsk dalføre 5) Arabisk fyrste 6) Bakverket 12) Gavmild 13) Studium 16) Naboer.

Frist for innlevering av kryssord er 20. august 2014. Svar sendes innen den tid til NHF Sørvest, Østre Nestunvei 20, 5221 Nesttun

Oppgave Vanskelig

						8	6
	7					9	
8	5		2				
	8					4	3
		9		3			
6		7	2			5	
		1	7	8			4
7			4			3	
	2					6	

Løsning lett

5	4	6	1	2	3
1	2	3	6	4	5
4	5	2	3	6	1
3	6	1	2	5	4
2	1	4	5	3	6
6	3	5	4	1	2

ALF

Arbeidsmiljøskaddes Landsforening

HBF

Handikappedes Barns Foreldreforening

LARS

Landsforeningen for Ryggmargskadde

LFN

Landsforeningen for Nakkeskadde

LFPS

Landsforeningen for Polioskadde

LFS

Landsforeningen for Slagrammede

LKB

Landsforeningen for Kvinner med Bekkenløsningsplager

AMC

Landsforeningen for Arthrogryposis Multiplex Congenita

NASPA

Norsk forening for Arvelig- Spastisk Paraparese/- Ataksi

Fotfeilforeningen

Innføring i mediehandtering på områdemøte i Rogaland

Tekst; Arild Birkenes

Lokallag fra Rogaland satte hverandre i stevne på Quality airport hotell, Sola, i slutten av april, med god drahjelp fra medierådgiver i NHF sin sentraladministrasjon, Terje Hertzua. Økt kunnskap om funksjonshemmedes situasjon, bevisstgjøring om samfunnsdiskriminerende samfunnsforhold, synliggjøring av NHFs kamp for funksjonshemmedes rettigheter og merkevarebygging for gjenkjennelseeffekt var noen av målsettingene Terje la vekt på for de 13 deltakerne som åpenbart satte stor pris på innspillene og rådene og ikke minst selve møtet.

Terje la igjen noen tips til hvordan vi kan håndtere en henvendelse fra media som vi har fått lov til å gjengi;

Journalisten vil mye heller ha en god sak enn å dumme ut intervjuobjektet.

Be om å få ringe tilbake om ti minutter – skaff deg oversikt over saken

Utform budskapet ditt

Be eventuelt om hjelp fra kommunikasjonsrådgiver – sparring og budskapsutvikling

Det å ha sagt ting før du er på lufta er nyttig i seg selv.

I tillegg ble Per Langeland og Anette Tranøy plukket ut til å bli intervjuet av Terje Hertzua på TV med regionkontorleder som ukyndig, men velvillig kameramann. Per og Anette hadde mot til å la intervjuene bli presentert for alle de andre deltakerne, og ikke minst kommentert.

Etter at Terje dro tilbake til Oslo presenterte lagene situasjonen i sin kommune og hva lagene arbeider med.

Mette Aske i HBF Rogaland anbefalte f.eks. å jobbe for flere VTA plasser, informerte om et teaterstykke om arbeid og inkludering i Sandnes kulturhus som laget stod som arrangør for og anbefalte å arrangere flere åpne møter etter mal av det åpne møtet om boligsituasjonen i Sandnes kommune i februar.

Per Langeland i NHF Sandnes informerte om medlemsmøter, turer, julefest, og sommerfest og anbefalte større satsing på rekruttering. Fra NHF Stavanger orienterte Anne Marie Auestad om et nytt medlem i styret, et medlemsmøte med Oddbjørn Hjelmeset og Erling Trondsen som foredragsholdere og Ingvilg Vanglo som konferansier.

Kristian Bore i NHF Hå strever i likhet med de andre lagene med rekruttering til tross for godt besøkte konserter som

laget arrangerer gjennom Folkeakademiet. Rådet for funksjonshemmede har overtatt mange av de interessedepolitiske oppgavene som kommunelaget hadde, og det er en utvikling som ikke nødvendigvis er av det onde. Kristian orienterte også om en del byggesaker som han og laget er involvert i., bl. a. en ny skole med plass til over 500 elever. Kristian støttet også opp Mette sitt forslag om å jobbe for flere VTA plasser og viste til at sosialbudsjettet i Hå kommune var blitt redusert etter at det er kom flere slike plasser.

Sissel Løchen i NHF Klepp og Time fortalte fra sitt engasjement som OL-utøver i Curling, og at laget har hatt godt besøk på kontoret på Bryne og håndtert til dels kinkige saker fra begge fylkene. Julebasaren er blitt et svært populært arrangement som etter alle solemerker vil bli arrangert også neste jul .

Kjell Inge orienterte fra NHF Karmøy og om regionstyrets hensikt med områdemøtene.

Deltakerne gav uttrykk for at dette var en type møter de ønsker flere av.

Oppgave Lett

		6	1		
1	2		6		
4	5			6	
3					4
			5		
6		5	4	1	2

Løsning vanskelig

9	1	2	3	5	7	4	8	6
4	7	3	8	1	6	9	2	5
8	5	6	9	2	4	1	3	7
2	8	5	6	9	1	7	4	3
1	4	9	5	7	3	8	6	2
6	3	7	2	4	8	5	1	9
3	6	1	7	8	5	2	9	4
7	9	8	4	6	2	3	5	1
5	2	4	1	3	9	6	7	8

Norges Handikapforbund Sørvest - alfabetisk lokallagsliste

ALF HORDALAND

v/Fred Gunnar Eide
99 35 88 86
fgu-eid@online.no

HBF HORDALAND

v/Jørgen Titlestad
41 56 49 16
hordaland@hbf.no

HBF ROGALAND

v/Mette Aske
954 92 002
mette.aske@lyse.net

HORDALAND POLIOLAG

v/Liv Grethe Markussen
481 26 667
livgmar@online.no

ROGALAND POLIOLAG

v/Kjell Inge Bringedal
90 91 75 22
kbrin@haugnett.no

LARS HORDALAND

v/Marius Loftheim
55 31 22 64
loftheim@gmail.com

LARS ROGALAND

v/Geir Inge Sivertsen
917 77 639
ginsive@online.no

LFA HORDALAND

v/Gisle Hagenes
90 66 56 42
gihage@online.no

LFN HORDALAND

v/Jon Birger Eldevik
977 29 502
lfjonbirger@gmail.com

LFN ROGALAND

v/Regionkontoret
95 02 65 26
nhf.soerwest@nhf.no

LFS HORDALAND

v/Hans Henrik Tøsdal
91 86 60 74
hans@avantic.no

LFS ROGALAND

v/Regionkontoret
95 02 65 26
nhf.soerwest@nhf.no

LKB HORDALAND

v/Astrid Veland
958 33 412
astridveland@hotmail.com

LKB ROGALAND

v/Inger Marie O Tjøstheim
91 77 10 29
ingermot@lyse.net

NHF BERGEN

v/Astrid Tangerås
93 40 74 20
astrid.tangeras@hotmail.com

NHF BØMLO

v/Elsa Ingunn Kvarven
534 21 047
asbjorg.husevik@bomlo.kommune.no

NHF HÅ

v/Kristian Bore
416 28 116
kristian.bore@lyse.net

NHF KARMØY

v/Kjell Inge Bringedal
90 91 75 22
kbrin@haugnett.no

NHF KLEPP OG TIME

v/Sissel Løchen
919 19 771
nhf.klti@lyse.net

NHF MELAND

v/Anne-Berit Kolås
56 17 08 06
kokolaas@online.no

NHF NORD-ROGALAND

v/Åse Kallevik
918 11 714
aas-kall@online.no

NHF OS

v/Maria Dressel
56 30 04 45
madress@online.no

NHF SANDNES

v/Per Langeland
482 430 46
per.langeland@c2i.net

NHF STAVANGER

v/Anne Marie Auestad
90 60 07 39
am.auestad@getmail.no

NHF STORD

v/Heine Nysæter
41 31 19 76
pal-o-lo@online.no

NHF ULVIK

v/Björg Midtbø
56 52 63 42

NHF VOSS

v/Torstein Sausjord
957 92 195
bjoergho@online.no

NHF ØYGARDEN

v/Magne Rossnes
951 12 634
magross@online.no

NHFU SØRVEST

v/Guri Anne Nesdal Egge
90 01 62 02
gurianne@hotmail.com

KONTAKTPERSONORDNING

LFA ROGALAND

v/Jorunn Svanevik
95 11 51 92
josvane@haugnett.no

KVINNHERAD KOMMUNE

v/Nils Magne Kloster
906 72 839
nilsmagne.kloster@knett.no

OSTERØY KOMMUNE

v/Aksel Låstad
901 89 528
aksla119@online.no

RANDABERG KOMMUNE

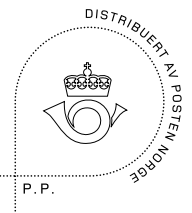
v/Tone Edvardsen
911 13 403
tone.edvardsen@broadpark.no

SOLA KOMMUNE

v/Per Åge Øglænd
975 29 601
ogland@netcom.no

B ØKONOMI
ÉCONOMIQUE

NORGE

Returadresse:
Norges Handikapforbund Sørvest
Postboks 93 Nesttun, 5852 Nesttun

Et bilde sier mer enn 1000 ord

Redaksjonen utfordrer leserne av Sørvesten til å sende inn bilder. Motiv er fritt. Vi har fått tilbakemelding om at det er flere av bladets lesere som driver med dette. Nå er ballen kastet med håp om at du tar den.

Sted: Stavaelva, Andøya i Versterålen Foto: Tone Edvardsen